

Lausunto hallinto-oikeuteen (Ympäristölupa, toiminnan olennainen muuttaminen, eläinsuoja, MTY Laakkonen, Korentokangas, Pudasjärvi)

OULYMP 29.09.2022 § 80

Asia Kyseessä on ympäristösuojelulain 29 §:n mukainen ympäristölupahakemus eläinsuojan olennaiselle muuttamiselle Pudasjärven kaupungissa Sotkajärven kylässä kiinteistöllä Korentokangas 615-413-18-8.

Hakija MTY Laakkonen Jyrki ja Jarkko
y-tunnus 2738096-3

Hakijan osoite on liitteessä 1, jota ei julkaista internetissä.

Valmistelija Ida-Maria Isoherranen, Ympäristötarkastaja puh. 0406376635

Luvan hakemisperuste

Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain 28 §:n 2 momentin perusteella. Ympäristönsuojelulain liitteessä 1 tarkoitettuun, mutta sitä vähäisempään toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Ympäristösuojelulain 29 §:n mukaan ympäristöluvanvaraisen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa.

Toimivaltainen viranomainen

Ympäristönsuojelulain 35 §:n mukaan toiminnan muuttamista koskevan lupahakemuksen ratkaisee se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu ratkaista vastaavaa uutta toimintaa koskeva hakemus.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014, YSA) 2 §:n 2 momentin mukaan, kun kyseessä on ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 mukainen tai tärkeällä tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella sitä vähäisempi toiminta.

Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oulunkaaren ympäristölautakunta.

Asian vireille tulo

Oulunkaaren ympäristöpalvelut on tarkastuksen perusteella kehottanut luvanhaltijaa toimittamaan ympäristösuojelulain 29 §:n mukaisen lupahakemuksen eläinsuojan toiminnan olennaista muuttamista koskien 31.1.2022 mennessä. Lupahakemus on toimitettu 25.1.2022 Oulunkaaren ympäristöpalveluille. Hakemusta on pyydetty täydentämään 21.2.2022. Oulunkaaren ympäristöpalvelut on vastaanottanut täydennyksiä 15.3.2022 ja 26.4.2022. Tämän jälkeen on hakijalta on 5.5.2022 ja 5.9.2022 pyydetty lisäselvityksiä. Lisäselvitykset on vastaanotettu 17.5.2022 ja 13.9.2022.

Toiminnan sijainti

MTY Laakkonen Jyrki ja Jarkko hakee YSL 29 §:n mukaista lupaa eläinsuojan toiminnan olennaiseksi muuttamiseksi Korentokankaan alueella kiinteistölle 615-413-18-8. Toiminta sijaitsee Pudasjärvelle Kuusamontien varrella, noin 16 kilometriä Pudasjärven keskustasta koilliseen. Hakija omistaa kiinteistön.

Luvat ja sopimukset

Pudasjärven kaupungin valvontalautakunta on päätöksellään 21.1.2004 § 5 myöntänyt Jyrki Laakkoselle ympäristöluvan eläinsuojan toiminnalle, jossa on eläinpaikkoja 28 lypsylehmälle, 11 hieholle, 12 lihanaudalle ja 14 vasikalle. Lupa on voimassa toistaiseksi. Vireillä olevan hakemuksen mukainen eläinmäärä lypsylehmät 54 kpl, hiehot 15 kpl, lehmävasikat 6-12 kk 11 kpl ja vasikat alle 6 kk 9 kpl, ylittää ympäristöluvassa (21.1.2004 § 5) sallitun eläinmäärän.

Alueen kaavoitustilanne ja ympäristö

Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa. Toiminta sijoittuu haja-asutusalueelle. Karttatarkastelun perusteella lähin naapurin asuinrakennus sijaitsee navetasta noin 80 metriä ja uusista käyttönotetuista eläinsuojista, vasikkalasta noin 125 metriä, nuorkarjanavetasta noin 75 metriä ja hieholasta noin 65 metriä. Hakija omistaa kaksi muuta noin 200 metrin päässä olevaa asuinrakennusta.

Eläinsuoja sijaitsee Korentokankaan 1E-luokan vedenhankintaan varten tärkeällä pohjavesialueella (11615105A), jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen ja sen varsinaisella muodostumisalueella. Lähin vedenottamo sijaitsee noin kolme kilometriä itään. Tilan pelloista noin 42 hehtaaria sijoittuu Korentokankaan 1E luokan pohjavesialueelle sekä Korentokankaan pohjavesialueen B osa-alueelle (muu vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue, 2 luokka) sekä Poijula-Pintamo 1E-luokan pohjavesialueen (11615106) lounaisosaan.

Lähiympäristössä ei ole herkkiä kohteita eikä toiminnalla arvioida olevan vaikutuksia yli viiden kilometrin päässä sijaitseviin suojelualueisiin. Lähin vesistö Hanganlampi sijaitsee toiminta-alueesta noin yksi kilometri koilliseen.

Toiminta-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa olevia muinaismuistomerkkejä. Lähin muinaisjäänös, Korentokangas 1 (työ- ja valmistuspaikat, 1000024733) sijaitsee toiminta-alueesta noin 1,7 kilometriä luoteeseen.

Toiminnan kuvaus

Eläinsuoja sijaitsee Pudasjärven Sotkajärven kylässä valtatie 20 varrella noin 16 km päässä Pudasjärven keskustaajamasta itään. Tilan tuotantosuunta on maidontuotanto. Hakemuksen mukaan maataloutta on harjoitettu tilalla jo vuodesta 1990 lähtien. Maatalousyhtymä perustettiin vuonna 2016.

Haekmuksessa on esitetty, että eläinsuojan toiminnassa on tapahtunut lupa-aikana muutoksia ja uusia eläinsuojia on otettu käyttöön lisääntyneen eläinmäärän takia. Navetan eläinpaikat ovat lypsylehmät 52 kpl, lehmävasikat 6-12 kk 5 kpl ja vasikat alle 6 kk 9 kpl. Vasikkalan eläinpaikat ovat lehmävasikat 6-12 kk 6kpl. Hieholan eläinpaikat ovat 3 kpl hiehoja.

Nuorkarja navetan eläinpaikat ovat 12 kpl hiehoja ja 2 kpl umpilehmää. Navetta on parsinavetta ja siellä on konelypsy. Lannankäsittelytapa navetassa on kuivalanta ja virtsa erikseen. Muissa eläinsuojissa lannankäsittelytapa on kuivikelanta. Lypsylehmiä laidunnetaan 1,08 ha alueella kesäkuusta elokuuhun aidatussa pellossa laitumella. Laitumella on automaattinen juomakuppi. Juomapaikka sijaitsee kuuden neliön betonialustalla.

Tilakeskuksen yhteydessä sijaitsee 2 kpl kattamattomia kuivikelantavarastoja, joiden tilavuudet ovat 254 m³ ja 370 m³. Tilalla on vuokrattuna yksi kattamaton etäkuivalantavarasto, jonka tilavuus on 289,8 m³. Etäkuivalantalan sijainti on tilakeskuksesta noin 10 km itään Kuusamontien varrella. Lannan siirtoajoja tilakeskuksesta lantavarastoon ajetaan lopputalvesta muutamia kertoja. Vuokrattu lantavarasto tyhjennetään kerran vuodessa lähistöllä oleville vuokratuille peltolohkoille.

Virtsa säiliöt 2 kpl sijaitsevat tilakeskuksessa ja niiden tilavuudet ovat katettu virtsa säiliö 290 m³ ja kattamaton virtsa säiliö 240 m³. Kolmas virtsa säiliö on vuokrattu etävirtsa säiliö, jonka tilavuus on 1 040 m³. Vuokrattu etävirtsa säiliö sijaitsee noin 8 km päässä tilakeskuksesta itään Kuusamontien varrella. Etävirtsa säiliötä käytetään virtsan ja kuivalannan varastointiin. Virtsan ja kuivalannan siirtoajoja tehdään lopputalvesta. Virtsa ja kuivalanta sekoitetaan lietteensekoittimella mekaanisesti.

Tilalla muodostuva karjanlanta ja virtsa levitetään vuosittain keväisin ja syksyisin pellolle ravinteeksi. Levitys pelloille tapahtuu viikoilla 20-21 ja viikolla 38-39. Keväällä levitetään 60% ja syksyllä 40% lantamäärästä. Lannoitukset toteutetaan vuosittain tehtävän viljelysuunnitelman mukaisesti.

Tilalla on käytettävissä peltoalaa 77,75 ha, josta omaa on 35,88 ha ja vuokrattua 41,87 ha. Pohjavesialueella lannan levityspeltoa on 42,39 ha. Peltolohkot sijaitsevat noin 6 km säteellä tilakeskuksesta. Peltoja viljellään ympäristötukiehtojen mukaisesti. Tilan pelloilla viljellään nurmea ja viljaa. Tilalla varastoidaan pyöröpaalleissa esikuivatettua säilörehua 1080 tonnia vuodessa. Puristusnesteitä ei synny.

Tilalla on oma 2-vaipallinen polttoainesäiliö, jonka tilavuus on 2 m³. Säiliö on varustettu lukituksella, ylitäytönestimellä sekä lapon estolaitteella. Säiliön alustana on maapohja. Polttoainesäiliön valmistusvuosi on 2002. Säiliötä ei ole tarkastettu valmistamisen jälkeen. Tilalla ei varastoida muita öljytuotteita. Käyttö tarpeen mukaan.

Jätevedet ja jätteen käsittely

Tilan vesi tulee Hirvaskosken vesiosuuskunnalta. Veden kulutus on 2000 m³ vuodessa. Maito huoneen ja eläinsuojan pesuvedet johdetaan virtsa säiliöön. Maito huoneen ja eläinsuojan jätevesiä syntyy vuosittain noin 100 m³.

Tilalla syntyy maatalouden muovijätettä 2000kg, jäteöljyjä 100 L, akkuja 2kpl, pilaantuneita rehuja 1000kg ja mahdollisia metalliromuja noin 0-100kg vuodessa. Muovit kerätään, varastoidaan ja toimitetaan keräykseen Pudasjärven kaatopaikalle. Jäteöljyt ja akut varastoidaan kuivassa ja viileässä varastorakennuksessa, josta ne toimitetaan Pudasjärven Ekolanssi asemalle. Pilaantuneet rehut varastoidaan kuivalantavarastossa ja kierrätetään ravinteeksi peltoon. Mahdolliset metalliromut varastoidaan ulkona ja toimitetaan Kuusankosken metallinkierrätykseen. Tilalla kuolee

eläimiä noin 3 kpl vuodessa. Kuolleet eläimet haudataan itse metsään kiinteistölle Kontioharju 615-413-18-8. Kiinteistö sijaitsee pohjavesialueen ulkopuolella.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Maidon keräilyauto käy tilalla joka toinen päivä. Virtsa levitetään tilan pelloille kesäisin. Kuivalantaa levitetään keväisin ja syksyisin. Rehuauto käy tilalla 3-4 viikon välein. Liikenne painottuu kevääseen ja kesän peltoviljelyyn ja rehunteko aikaan. Päivittäinen liikennemuodotus traktorin käytöstä 0,5-1 h/vrk. Sonnivasikoiden välitysauto käy kerran kahden kuukauden aikana.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja käytännön (BEP) soveltaminen

Navetassa on koneellinen ilmanvaihto. Muissa eläinsuojissa ilmanvaihto on luonnollinen. Virtsa levitetään pintaan suoraan kasvustoon tai sijoitetaan. Kuivalanta mullataan tai sijoitetaan pintalevityksenä kasvustoon peruslohkoille ympäristökorvauksen ehtojen mukaan ja nitraattidirektiivin sallimissa rajoissa. Lannan ajon yhteydessä huolehditaan lannanlevitys kaluston kunnosta ja hyvästä hygieniasta. Lypsykarjan ruokintaa tarkennetaan tuotosten perusteella. Karkearehu varastoidaan pyöröpaaleissa ja täysrehu väkirehusiiloissa.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Tilalla on sähkökatkojen varalta traktorikäyttöinen varavoimajärjestelmä. Muihin häiriötiloihin on varauduttu palo- ja pelastussuunnitelmalla. Tuotantorakennuksista löytyy alkusammuttimet. Alkusammuttimien toimintavarmuus tarkistetaan säännöllisesti. Polttoainesäiliö on sijoitettu maapohjalle ja säiliön toiminta tarkastetaan viikoittain silmämääräisesti. Mahdollisen öljyvahingon varalta on öljynimeytysturvetta. Tilalla toimitaan ympäristökorvausehtojen mukaisesti. Vierailijat käyttävät suojavaatteita ja saappaita vieraillessaan tuotantorakennuksissa mahdollisten eläintautien leviämisen välttämiseksi.

Vaikutukset ympäristöön

Tilan toiminta sijoittuu Korentokankaan pohjavesialueelle ja se on tiedostettu tilan toiminnoissa. Hakemuksen mukaan tilan sijoittuminen pohjavesialueelle on huomioitu riittävin rakenteellisin toimenpitein sekä muilla toiminnallisilla järjestelyillä varmistettu se, että maaperään ja pohjavesiin ei kohdistu haitallisia päästöjä. Toiminnan vaikutuksia pohjaveden tilaan seurataan säännöllisesti. Pohjaveden tarkkailuputki on asennettu elokuussa 2003. Viimeisin näyte pohjaveden tarkkailuputkesta on otettu marraskuussa 2021. Viimeisin lanta-analyysi on toimitettu Oulunkaaren ympäristöpalvelulle marraskuussa 2021. Ympäristöluvan tarkastuskäynti Oulunkaaren ympäristöpalveluiden toimesta tehty marraskuussa 2021.

Tilan toiminnasta ei hakemuksen mukaan aiheudu kohtuutonta meluhaittaa. Liikenne lisääntyy kesäkaudella. Peltolohkoilla ympäristökorvausjärjestelmän mukaiset suojavaatteet ja lannoitus. Navetan koneellisesta ilmanvaihdosta syntyy matalaa melua ympäristöön. Rehuntekoajaksi alueella on enemmän traktoiliikennettä. Päivittäinen melu syntyy traktorin käytöstä 1-2 tuntia päivässä. Muu liikenne ympäristössä syntyy lähinnä maitoauton käynneistä joka toinen päivä, eläinten

kuljetusauto käy joka toinen kuukausi sekä rehuauton käynneistä kerran kuukaudessa.

Naapurit eivät ole huomauttaneet maatalan haju tai äänihaitoista. Päivittäisten maatalous ja eläintenhoito töiden aikana seurataan koneiden, tuotantorakennusten, lantavarastoiden kuntoa ja toimivuutta.

Asian käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Ympäristölupahakemuksesta on kuulutettu Pudasjärven kaupungin internet-sivulla 24.5.2022 – 28.6.2022. Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti toiminta-alueen naapuritilojen omistajille.

Lausunnot

Lausuntoja on pyydetty Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja Hirvaskosken vesiosuuskunnalta.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa 24.8.2022 jätetyssä lausunnossaan seuraavaa:

"Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lausunnossaan ottaa kantaa hankkeeseen ensisijaisesti pohjavesien suojelun kannalta. Tilakeskus sijaitsee yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulla Korentokankaan pohjavesialueella (11 615 105A, luokka 1E), jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Pohjavesialue kuuluu laajaan saumarajukompleksiin, joka Korentokankaan alueella kulkee itä-länsi suunnassa. Alueen selännemäiset osat sisältävät etupäässä kivistä ja hiekkaista soraa, sekä paikoin soraista hiekkaa. Selänteen reunaosissa hiekan joukossa esiintyy soraista välikerroksia. Lieveosien aines vaihtelee keskirakeisesta hiekasta hienoon hiekkaan. Pohjavettä purkautuu yleisesti reuna-alueiden soille ja Karhulammesta lähtevään virtaan. Pohjaveden päävirtaussuunta on länteen.

Korentokankaalla sijaitseva vedenottamo (Hirvaskosken vesiosuuskunta) sijoittuu aivan pohjavesialueen itäpään noin 2,8 kilometrin päähän tilakeskuksesta. Sieltä otetaan hyvänlaatuista pohjavettä alueen talousvesikäyttöön. Pohjavesialueella sijaitsee myös useampia tutkittuja vedenottamon paikkoja. Pohjavesialueelta on tutkimusten mukaan mahdollista ottaa suuriakin määriä hyvänlaatuista pohjavettä. Tilakeskus sijoittuu osittain Korentokankaan varsinaiselle muodostumisalueelle. Hakijan tilalla navetan pohjoispuolella sijaitsee havaintoputki, jonka vesipintaa on mitattu ja vedenlaatu näyte otettu vuonna 2015 ja 2021. Vedenpinnankorkeus on molemmilla kerroilla ollut 10,03 metriä. Ei kuitenkaan käy ilmi, onko etäisyys maanpinnasta vai putken päästä. Etäisyys maanpinnasta pohjavesipintaa lienee kuitenkin vähintään 9 metriä.

Lannan levityspeltoja sijoittuu noin 42 hehtaarin osalta pohjavesialueelle, ja näistä karttatarkastelun perusteella Korentokankaan 1E luokan pohjavesialueelle sekä Korentokankaan pohjavesialueen B osa-alueelle (muu vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue, 2 luokka) sekä Poijula-Pintamo pohjavesialueen (11615106) lounaisosaan. Viimeiseksi mainittu on niin ikään vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue (1E). Pohjavesialue muodostuu pitkästä selännemäisestä saumarajusta. Muodostuman länsiosa on ilmeisesti hiekkavaltainen, joskin selänteessä

esiintyy soraisia välikerroksia. Itäosassa aines on hyvin pyöristynyttä ja soravaltaista, käsittäen kivistä ja hiekkaista soraa. Lievealueiden aines on etupäässä hiekkaa ja hienoa hiekkaa. Suurimmassa osassa aluetta pohjaveden päävirtaussuunta on länsi-lounaaseen. Muodostuman pituussuunnassa vedenläpäisevyys ja hydraulinen yhtenäisyys lienevät hyvät. Osa pelloista sijoittuu myös pohjavesialueiden varsinaisille muodostumisalueille, joilla muodostuman pituussuuntainen ja ylipäättään maaperän vedenläpäisevyys on hyvä.

Lannan levityksen seurauksena riski pohjaveden nitraattipitoisuuden nousulle ja hygieenisen laadun heikkenemiselle kasvaa. Hakija ei ole esittänyt maaperätietoja lannanlevityspelloilta, joten voidaan ELYkeskuksen olemassa olevien tietojen perusteella todeta, ettei pohjavesialueiden muodostumisalueille tule levittää lantaa vaan lannan levitys tulee tapahtua mieluiten pohjavesialueiden ulkopuolella tai ainakin vähintään varsinaisten muodostumisalueiden ulkopuolella. Keväällä tapahtuva kuivalannan levitys pohjavesialueen ulkorajan ja pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliselle vyöhykkeelle voidaan katsoa mahdolliseksi, mikäli lanta mullataan mahdollisimman nopeasti.

Virtsaa ei tule pohjavesialueilla sijaitseville pelloille levittää, sillä niistä ravinteet ja huuhtoutuvat pohjaveteen kuivalantaa helpommin aiheuttaen pohjaveden pilaantumisvaaran.

Eläinsuojista ja lantaloista ei saa aiheutua pohjaveden pilaantumisvaaraa. Toiminnanharjoittajien tulee viiden (5) vuoden välein tarkastaa asiantuntijaa käyttäen vesien- ja pohjavesiensuojelua varten tehtyjen rakenteiden kunto ja toimittamaan viivytyksettä laadittava tarkastuskertomus valvontaviranomaiselle. Öljyhiilivetyjen lisääminen tarkkailtaviin parametreihin, koska tilalla käsitellään polttoaineita.

Polttoainesäiliöiden tulee olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointiin ja sijoitettava tiiviille alustalle, jossa on tiivis tankkauspaikka. Polttoainesäiliöt tulee olla varustettu riittävin suojarustein kuten valumaaltaalla, mikäli kyseessä ei ole 2-vaippasäiliö sekä katoksella, ylitäytönestimellä ja laponestolla. Tankkauspaikan läheisyydessä on oltava imeytysainetta polttoainevuotojen varalle.

Lähin naapurikiinteistö (Rno 615-413-18-5) sijaitsee alle 80 metrin etäisyydellä laajennuksesta. ELY-keskuksen käsityksen mukaan hakemuksen mukainen eläinmäärän lisääminen on toiminnan laajentamista, vaikka kyseessä olisivat muutokset nykyisen rakennuksen sisällä. Muutos on verrattavissa uuden laajennusosan käyttöönottoon. ELY-keskus toteaa, että ympäristölupakäsittelyissä on yleisesti katsottu, ettei alle 100 metrin etäisyydelle häiriintyvistä kohteista sijoiteta eläinsuojien laajennuksia.

Lisäksi ELY-keskus huomauttaa, että hakemuksessa esitettyjen asiakirjojen ja ympäristötarkastajan kanssa käydyn keskustelun perusteella, asemapiirroksessa esitetyt rakennusten toiminnot, eivät kaikilta osin vastaa nykytilannetta, minkä lupaharkinta edellyttää”.

Hirvaskosken vesiosuuskunta ei ole jättänyt lausuntoa hakemuksesta.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia tai mielipiteitä ei ole jätetty.

Hakijan kuuleminen

Hakija on toimittanut vastineen 5.9.2022 ELY-keskuksen lausuntoon. Vastineessa todetaan seuraavaa:

"Peltolohkoilla ympäristökorvausjärjestelmän mukaiset suojakaistat ja lannoitus. Kuivalanta mullataan pintalevityksenä peruslohkoille ympäristökorvauksen ehtojen mukaan ja nitraattidirektiivin sallimissa rajoissa. Lannan ajon yhteydessä huolehditaan lannan levitys kaluston kunnosta ja hyvästä hygieniasta. Vuosittainen kuivalannan levitys pinta-ala on n. 20 ha josta maksimissaan pohjavesialueilla sijaitsevia peltolohkoja on 0-5 ha. Kuivalantaa ei ole tarvetta levittää vuosittain pohjavesialueelle koska kuivalantaa levitetään vain nurmikasvuston perustamisen yhteydessä suojaviljaan.

Nurmen perustamisen yhteydessä kuivalannan levitysmäärät vaihtelevat peltolohkon fosfori tason mukaan 15-25 tn/ha. Toiminnanharjoittajan kannalta on välttämätöntä saada levittää kuivalantaa pohjavesialueella sijaitseville peruslohkoille, niin kauan kuin tilalla on lypsykarjaa. Tilan tämän hetkisen eläinmäärän perusteella tilalta syntyy kuivalantaa n. 880 m³. Tulevan talven aikana eläinmäärää ollaan vähentämässä jolloin tilalla syntyvä lantamäärä laskee. Tilan nykyinen pelto pinta-ala 77,77 ha riittää lannanlevitysalaksi nykyisellä karjamäärällä mutta jos levitys pinta-alaa vähennetään osa kuivalannasta jää levittämättä ja lantavarastoja ei saada tyhjennettyä syksyyn mennessä.

Toiminnanharjoittaja sitoutuu lopettamaan virtsan levittämisen 1E luokan pohjavesialueilla.

Pudasjärven kaupungin valvontalautakunnan 21.1.2004 myöntämän nykyisen ympäristöluvan myöntämisen jälkeen tilan toiminnoissa on lupa-aikana tapahtunut muutoksia. Oulunkaaren ympäristöpalveluiden vuoden 2021 valvontaohjelman mukaisen määräaikaistarkastuksen yhteydessä kävi ilmi että eläinsuojassa oli enemmän eläimiä kuin mitä ympäristölupa 21.1.2004 § 5 sallii. Toiminnan olennaisen muuttamisen johdosta tila on saanut ohjeeksi hakea ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen ympäristöluvan Oulunkaaren ympäristöpalveluilta. Lähin naapurikiinteistö (Rno 615-413-18-5) sijaitsee alle 80 metrin etäisyydellä laajennuksesta. ELY-keskuksen mukaan alle 100 metrin etäisyydelle häiriintyvistä kohteista ei voida toteuttaa eläinsuojan laajennuksia. Jos nykyiselle toiminnalle ei myönnetä uutta ympäristölupaa toiminnanharjoittaja sitoutuu palauttamaan tilan eläinmäärän vuoden 2024 alkuvuoden aikana myönnetyn ympäristöluvan 21.1.2004 § 5 mukaiselle eläinmäärälle".

Asian valmistelijan päätösesitys

Ympäristötarkastaja on tarkastanut hakemuksen ja esittää, että Oulunkaaren ympäristölautakunta myöntää MTY Laakkonen Jyrki ja Jarkolle ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisen ympäristöluvan eläinsuojan toiminnan olennaiselle muuttamiselle kiinteistölle 615-413-18-8. Ympäristöluvassa jätetään käsittelemättä etäkuivalantala ja etävirtsasäiliö. Etäkuivalantalan ja etävirtsasäiliöin osalta mahdollisen ympäristöluvan tarve arvioidaan erikseen. Ympäristölupaharkinnassa ja lupamääräyksissä otetaan huomioon tiedot etävirtsasäiliön ja etäkuivalantalan varastotilavuuksista.

Ympäristölupa myönnetään täydennetyn hakemuksen sekä päätökseen sisältyvien rajausten mukaisesti seuraavin lupamääräyksiin:

1. Eläinsuojiiin saa sijoittaa enintään 54 lypsylehmää, 15 hiehoa, 11 vasikkaa (6-12kk) ja 9 vasikkaa (alle 6kk). Eläimet tulee sijoittaa eläinsuojiiin hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Eläinten määrää ja ikäjakaumaa voidaan muuttaa yhteenlasketun eläinyksikkömäärän sisällä edellyttäen, että lannantuotanto ja muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yhteenlasketun eläinyksikkömäärän lannantuottoa ja ympäristövaikutuksia.

Rakenteiden yleisvaatimukset

2. Eläinsuojat, lantalat ja virtsasäiliöt sekä niihin liittyvät aidat ja muut rakenteet ympäristöineen on pidettävä kunnossa. Eläinsuojien sekä lannan ja virtsan varastointitilojen pohjarakenteet on oltava vesitiiviitä ja säänkestäviä, siten että lannan tai niistä aiheutuvien valumavesien johtuminen pinta- tai pohjavesiin on estetty. Rakenteiden kunto tulee tarkastaa viiden (5) vuoden välein asiantuntijaa käyttäen. Asiantuntijan laatima tarkastuskertomus on toimitettava valvontaviranomaiselle viivytyksettä. Lisäksi lannan ja virtsan varastointitilat tulee tyhjentää perusteellisesti vuosittain ja niiden kunto tulee tarkistaa mahdollisten vaurioiden havaitsemiseksi. Vauriot tulee korjata välittömästi.
3. Eläinsuojien sisätilat on pidettävä siistinä ja sisäilman lämpötila mahdollisimman alhaisella tasolla. Navetan poistoilma tulee hajuhaittojen vähentämiseksi johtaa riittävän korkealle eläinsuojan katolle sijoitettujen poistoilmahormien kautta. Poistoilma tulee säätää ilmanvaihtotekniikalla siten, että tuulikulkeuma naapureille päin on mahdollisimman vähäinen.
4. Tilakeskuksen yhteydessä oleva kattamaton virtsasäiliö tulee kattaa vähintään kelluvalla katteella. Kelluvan katteen pysyvyyttä tulee tarkkailla ja pysyvyydestä tulee varmistautua esimerkiksi tuulisuojuksella tai muulla vastaavalla tavalla.
5. Eläinsuojien sekä lantaloiden ja virtsasäiliöiden ympäristö ja kulkutiet on pidettävä hyvässä ja siistissä kunnossa. Kulkutiet tulee olla rakennettu kantavasta materiaalista ja päällystetty helposti puhtaana pidettävällä pintamateriaalilla.
6. Eläinsuojan ja naapurikiinteistön 615-413-18-5 välissä sijaitseva metsikkö tulee säilyttää ja ylläpitää riittävän tiheänä ja korkeana havupuuvaltaisena suojaa antavana suojapuustovyöhykkeenä. Suojapuustovyöhykettä tulee hoitaa ja uudistaa niin, että se jatkuvasti säilyttää suojaavan vaikutuksensa.
7. Toiminta tulee kokonaisuudessaan järjestää siten, että toiminnasta ei aiheudu maaperän, pinta- ja pohjaveden pilaantumisvaaraa, melu- tai pölyhaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista tai muuta haittaa taikka vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Jos edellämainittuja haittoja ilmenee, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä välitömiin toimenpiteisiin niiden poistamiseksi. Ympäristöviranomaisen voi tarvittaessa antaa erikseen määräyksiä haittojen poistamisesta.

Lannan varastointi ja hyödyntäminen

8. Lantavarastoilta edellytetään 12 kuukauden varastointitilavuutta. Luvan sallimalla eläinmäärällä vähimmäisvarastotilavuuden tulee olla laidunnus huomioiden kuiva- ja kuivikelannalle yhteensä 977 m³ ja virtsalle mukaan lukien eläinsuojan ja maitohuoneen jätevedet sekä kattamattoman virtsasäiliön sadevedet 596 m³. Lannan luovuttamisesta tulee olla kirjallinen sopimus ja lannan luovutuksista on tehtävä vuosittain valvontailmoitus Oulunkaaren ympäristöpalveluille.
9. Eläintenpidon, lannan sekä virtsan varastoinnin, kuljettamisen, käsittelyn ja hyödyntämisen tulee tapahtua siten, ettei lantaa pääse ympäristöön eikä naapureille aiheudu kohtuutonta haittaa. Lannan kuormaus tulee tehdä tiiviillä pohjalla.
10. Luvan mukaisen eläinmäärän lannan levitykselle on oltava käytössä vähintään 49,0 hehtaaria peltoa tai lannan levityssopimuksia.
11. Lantaa ja virtsaa ei saa levittää pohjavesialueilla sijaitseville pelloille. Pohjavesialueen ulkorajan ja pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliselle vyöhykkeelle voidaan levittää keväällä kuivalantaa, mikäli lanta mullataan mahdollisimman nopeasti. Lannan levityksessä tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014).

Laidunnus pohjavesialueella

12. Eläinten laidunnus on sallittua pohjavesialueella sijaitsevalla pellolla. Laiduntaminen ei saa kuitenkaan aiheuttaa pohja- tai pintavesien pilaantumista tai pilaantumisen vaaraa, eikä kohtuutonta haittaa laidunalueiden läheisyydessä olevalle naapurille. Laidunalueen tulee säilyä kasvipeitteisenä eli eläinmäärä ja laidunnusaika tulee suhteuttaa laitumen kestoon. Laitumella sijaitseva juomapaikka on sijaittava tiiviillä reunallisella betonialustalla, josta tulee poistaa lanta säännöllisesti.

Jätehuolto

13. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Jätteet on lajiteltava ja säilytettävä erillään toisistaan. Jätteet on varastoitava siten, ettei niistä aiheudu epäsiisteyttä, haju- tai terveyshaittaa, maaperän, pinta- tai pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa ympäristölle. Hyötykäyttöön soveltuvat jätteet kuten muovi, paperi, pahvi, metalli ja lasi, tulee lajitella ja toimittaa ensisijaisesti kierrätykseen tai muuhun keräyspaikkaan jätehuoltomääräysten mukaisesti. Hyötykäyttöön kelpaamattomat tavanomaiset jätteet tulee toimittaa hyväksyttävään keräyspaikkaan jätehuoltomääräysten mukaisesti.
14. Kuolleita eläimiä ei saa haudata pohjavesialueelle. Kuolleet eläimet on säilytettävä tiiviillä alustalla sadevedeltä ja haittaeläimiltä suojattuna ja viipymättä haudattava pohjavesialueen ulkopuolelle tai toimitettava eläinjätteen käsittelylaitokseen voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Kemikaalien ja polttoaineiden varastointi

15. Vaarallistenjätteiden, öljytuotteiden ja kemikaalien varastoinnissa käytettävien astioiden tulee olla tiiviitä ja sisältää tuotteen tunnistus- ja varoitusmerkinnät. Astioiden säilytyksen tulee tapahtua sisätiloissa

tiivillä ja viemäröimättömällä alustalla. Vaaralliset jätteet tulee toimittaa vastaanottajalle, jolla on lupa niiden vastaanottamiseen.

16. Polttoainesäiliön tulee olla tarkoitukseen tyyppihyväksytty ja laponestolaitteella sekä lukituksella varustettu. Säiliön tulee olla kaksoisvaippainen tai vaihtoehtoisesti katetulla valuma-altaalla varustettu. Katetun valuma-altaan tilavuuden tulee olla vähintään 10 % suurempi kuin suoja-altaassa olevan säiliön tilavuus. Säiliön kunto on tarkastettava säännöllisesti. Polttoainesäiliö ja työkoneiden tankkauspaikka on sijoitettava tiiviille alustalle. Tankkauspaikan läheisyydessä on oltava helposti saatavilla riittävästi imeytysainetta polttoainevuotojen varalle.
17. Pilaantunut rehu tulee varastoida ja käsitellä kuivalannan tapaan peltolannoitteena. Pilaantunut rehu voidaan myös luovuttaa laitokselle, jolla on sen vastaanottamiseen oikeuttava ympäristölupa.

Melu

18. Eläinsuojatoiminnasta ja kiinteistöllä tapahtuvasta liikenteestä aiheutuva melu ei saa ylittää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa päivällä (kello 7 - 22) ekvivalenttimelutasoa 55 dB (LAeq) eikä yöllä (kello 22 - 7) ekvivalenttimelutasoa 50 dB (LAeq).

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

19. Toiminnanharjoittajan tulee seurata toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja varautua sen käyttöönottoon. Lannan käsittelyssä uutta käyttökelpoista tekniikkaa on otettava soveltuvin osin käyttöön, mikäli se vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa ja on kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa hakemuksen mukaisessa eläinsuojatoiminnassa.

Häiriötilanteet

20. Sellaisista poikkeuksellisista tilanteista ja vahingoista, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, on välittömästi ilmoitettava palo- ja pelastusviranomaisen lisäksi valvontaviranomaiselle. Ympäristöhaittojen torjuntaan on ryhdyttävä heti vahingon sattuessa.

Tarkkailu ja raportointi

21. Eläinsuojan toiminnasta on pidettävä kirjaa. Vuosiyhteenvedon tulee sisältää ainakin seuraavat asiat: eläinmäärät, syntyneen ja luovutetun lannan määrä sekä vastaanottaja, tieto kuolleista eläimistä ja niiden toimituspaikasta, syntyneet jätteet ja niiden toimituspaikka, tiedot häiriötilanteista ja muista poikkeuksellisista tilanteista. Vuosiyhteenvedo on esitettävä pyydetessä valvontaviranomaiselle.
22. Toiminnan vaikutuksia pohjaveteen tulee tarkkailla tilalle asennetusta pohjavesiputkesta. Pohjavesiputkesta tulee ottaa pohjavesinäyte kahden vuoden välein touko-kesäkuussa. Pohjavedestä tulee tarkkailla pohjaveden pinnan tasoa sekä laatua. Näytteestä on analysoitava vähintään pH, kokonaisfosforipitoisuus, kokonaistyyppipitoisuus, ammoniumtyyppipitoisuus sekä kemiallinen hapen kulutus (COD) sekä öljyhiilivedyt. Näytteenotossa tulee käyttää sertifioituja näytteenottajia ja määrytykset on suoritettava laboratoriossa, jolla on akkreditoitu laatujärjestelmä ja jossa ko. menetelmät kuuluvat akkreditoinnin piiriin. Tarkkailusta saadut, analysoidut tulokset on toimitettava tiedoksi kunnan valvontaviranomaiselle ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Pohjavesiputken kunto ja käyttökelpoisuus näytteenottoon on varmistettava.

23. Toiminnasta ei saa aiheutua hajun haitallista leviämistä toiminta-alueen ympäristöön. Hajun muodostumista on seurattava vähintään aistinvaraisesti. Mikäli eläinsuojan toiminnasta aiheutuu hajuhaittaa, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä toimenpiteisiin haitan poistamiseksi. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä hajumittauksista ja hajuhaitan poistamiseksi.

Toiminnan muuttaminen tai lopettaminen

24. Toiminnan olennaisista muutoksista, toiminnanharjoittajan vaihtumisesta tai toiminnan keskeyttämisestä on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle. Ennen toiminnan lopettamista on esitettävä suunnitelma lopettamiseen liittyvistä toimista ja pyydyttävä lopputarkastusta valvontaviranomaiselta.

Perustelut

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä tai rakennusta ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitystä ympäristölle haitallisista aineista, kuten esimerkiksi pölystä, hajusta tai melusta. Saman lainkohdan toisen momentin mukaan on räsituksen kohtuuttomuutta arvioitaessa otettava huomioon paikalliset olosuhteet, räsituksen muu tavanomaisuus, räsituksen voimakkuus ja kesto, räsituksen syntyamisen ajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi muun muassa päästöistä, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan

sijainnista, maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä, jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä sekä toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset muun muassa päästöjen, toiminnan ja jätehuollon tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten tarkkailusta.

Eläinsuoja sijoittuu alueelle, jossa kyseisen toiminnan harjoittaminen voidaan katsoa tavanomaiseksi, jo vakiintuneeksi toiminnaksi. Tilalla on harjoitettu maataloutta jo vuodesta 1990 lähtien. Alueella ei ole havaittu ympäristö- tai terveyshaittoja. Tila on toiminut laajennetulla eläinmäärällä jo useamman vuoden. Lisääntyneitä ympäristö-, terveys- tai hajuhaittoja ei ole havaittu, eikä niistä johtuvia ilmoituksia ole tullut valvontaviranomaisen tietoon. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa. Toiminta sijoittuu haja-asutusalueelle. Tilan läheisyydessä on vain yksi häiriintyvä kohde naapuri, joka sijoittuu 65-125 metrin etäisyydelle eläinsuojasta. Seuraava lähin naapuri sijoittuu noin 500 metrin etäisyydelle eläinsuojasta.

Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen 17/2021 mukaan ympäristölupamenettelyssä eläinsuojan sijoittaminen ratkaistaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Viranomaisella on harkintavaltaa eläinsuojan tekniikoiden ja olosuhteiden huomioimisessa sijainninhjauksessa. Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista 138/2019 liite 1 Ilmoitusmenettelyn vähimmäisetäisyyksistä eivät sido ympäristölupamenettelyä.

Toiminnan laajentamisessa joudutaan harkitsemaan, tarkoittaako laajennus sellaisia muutoksia, että toiminta on katsottava uutta toimintaa vastaavaksi. Arviointi tehdään tapauskohtaisesti. Tilan eläinyksikkö määrää nousee 462,4 eläinyksiköstä 695,9 eläinyksikköön. Tilan laajennus on 1,5 kertainen. Yleisesti on katsottu, että 2,5 kertainen laajennus vastaa uutta toimintaa. Lisäksi on huomioitava, että tilan eläinmäärä pysyy laajennuksesta huolimatta kohtuullisena.

Myöntämällä laajennetulle eläinsuojatoiminnalle uusi ympäristölupa voidaan vähentää toiminnan ympäristö- ja terveysvaikutuksia sekä edistää pohjavedensuojelua tiukentamalla ja tarkentamalla lupamääräyksiä.

Toimittaessa ympäristölupahakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti eläinsuojatoiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Ennalta arvioiden toiminnasta ei aiheudu kyseisellä sijoituspaikalla ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tai naapurisuuhdelain 17 §:ssä mainittuja seurauksia. Eikä sillä ole kaavallista estettä.

Lupamääräysten perustelut

Lupa on myönnetty hakemuksen mukaiselle eläinmäärälle. Toimintaa tulee harjoittaa siten, että lannantuotanto ja muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yhteenlasketun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa tai muita ympäristövaikutuksia (lupamääräys 1).

Toiminnasta ei saa aiheutua haittaa ympäristölle. Rakenteiden kunnon ja tiiviynsä säännöllisellä tarkkailulla ja välittömällä korjaamisella voidaan varmistua rakenteiden asianmukaisuudesta ja ehkäistä pinta- ja pohjavesien pilaantumista (lupamääräys 2).

Ympäristönsuojelulain mukaan toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa eikä naapuruussuhdelain mukaan kohtuutonta pysyvää räsitätusta. Lupamääräykset 3-7 on annettu, jotta toiminnasta aiheutuvat hajuhaitat ympäristölle olisivat mahdollisimman vähäiset.

Toiminnassa on kaikilta osin noudatettava valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, eli ns. nitraattiasetusta (1250/2014). Mikäli asetusta muutetaan luvan voimassaoloaikana, on uuden asetuksen määräyksiä noudatettava. Lannan asianmukaisella varastoinnilla, käsittelyllä, kuljettamisella ja hyödyntämisellä estetään lannasta aiheutuvat haitat ympäristöön ja naapureille. Peltoalavaatimus perustuu lannan keskimääräiseen fosforisisältöön sekä peltoviljelykasvien keskimääräiseen fosforilannoitetarpeeseen, peltoalaa on oltava riittävästi ylläannoituksen ja siitä aiheutuvan huuhtoutumisriskin välttämiseksi (lupamääräykset 8, 9 ja 10).

Lupamääräys 11 on tarpeen pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi. Ympäristönsuojelulain 17 § kieltää pohjaveden pilaamisen.

Karjan laidunnusmahdollisuus pohjavesialueelle sijoittuvilla pelloilla on katsottu kohtuulliseksi sallia eläinsuojien sijainti huomioiden, mutta pohjaveden suojaamiseksi laidunnukselle on asetettu tarpeelliseksi katsotut ehdot (lupamääräys 12).

Toiminnassa on noudatettava jätelakia ja sen etusijajärjestystä. Jätehuolto ja varastointi on hoidettava asianmukaisesti. Kuolleet eläimet tulee pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi haudata pohjavesialueen ulkopuolelle tai ruhot hävittää muutoin asianmukaisesti. Eläinjätteen asianmukaisella säilytyksellä ja hävittämisellä voidaan rajoittaa myös mahdollisten eläintautien leviämistä. Edellä mainitut toiminnot tulee toteuttaa siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle (lupamääräykset 13 ja 14).

Polttoaineiden, kemikaalien ja pilaantuneen rehun varastoinnista, käsittelystä ja käytöstä on annettu määräykset maaperän ja pohjaveden suojaamiseksi (lupamääräykset 15, 16 ja 17).

Toiminnasta aiheutuvan keskiäänitason raja-arvot on määrätty, jotta toiminnasta aiheutuva haitta naapurustolle pysyy kohtuullisena. Melutason raja-arvot perustuvat valtioneuvoston päätökseen melutason ohjearvoista 993/1992 (lupamääräys 18).

Soveltamalla toimialan parasta käyttökelpoista tekniikkaa varmistetaan ympäristö- ja terveyshaittojen minimoinnista. Parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla tarkoitetaan mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti tai taloudellisesti toteuttamiskelpoisia puhdistusmenetelmiä sekä toimintatapoja, joilla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähentää sitä. Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (lupamääräys 19).

Toiminnanharjoittaja on velvollinen ilmoittamaan valvontaviranomaiselle häiriö- tai onnettomuustilanteista, joissa ympäristölle tai naapurille on aiheutunut tai on vaarassa aiheutua haittaa. Tarvittaessa

valvontaviranomainen voi antaa ohjeita ja määräyksiä ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi (lupamääräys 20).

Ympäristönsuojelulain ja jätelain nojalla valvontaviranomaisella on oikeus saada toiminnan ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja valvontaa varten tarpeellisia tietoja. Raportointitietojen perusteella voidaan seurata toiminnan lainmukaisuutta suhteessa annettuihin määräyksiin. (lupamääräys 21).

Ympäristönsuojelulaki kieltää maaperän ja pohjaveden pilaamisen. Määräys pohjaveden laadun tarkkailemisesta on tarpeen toiminnan maaperään ja pohjaveteen aiheuttamien haitallisten vaikutusten minimoimiseksi ja vaikutusten seuraamiseksi (lupamääräykset 22).

Lupamääräys 23 on annettu hajuhaittojen ehkäisemiseksi. Määräyksellä rajoitetaan ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentymistä, terveyshaittaa ja naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta räsitusta, jota toiminnasta voi aiheutua.

Ympäristönsuojelulain 170 §:n mukaan toiminnan muutoksista ja luvanhaltijan vaihtumisesta on ilmoitettava uuden ympäristölupatarpeen arvioimiseksi tai toiminnan lopettamisesta siihen liittyvien toimenpiteiden määrittelemiseksi (lupamääräys 24).

Vastaus Pohjois-Pohjanmaan ELY -lausuntoon

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 2-7, 11, 16 ja 22.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi (YSL 87 §).

Toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §).

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassa olosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §).

Tämä lupa korvaa Pudasjärven kaupungin valvontalautakunnan päätöksellä 21.1.2004 § 5 myönnetyn ympäristöluvan.

Päätöksen täytäntöönpano

Luvanvaraista toimintaa ei saa ympäristönsuojelulain 198 §:n mukaan aloittaa tai muuttaa ennen kuin siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 5-8, 11-12, 14-17, 20, 22-23, 27-29, 34-35, 39-40, 42-44, 48-49, 52-53, 58, 62, 66, 70, 83, 85-87, 89, 94, 96, 133, 134, 135, 142, 170, 172, 190-191, 198, 205 § ja Liiteen 1 taulukko 2 sekä liite 3.

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2-4, 7, 8, 11-15, 20§.

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014).
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992).
Jätelaki (646/2011) 8, 12-13, 15, 28-29, 72-73, 91, 118-124 §.
Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 7, 10 §.
Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 3, 17-18 §.
Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohje 17/2021 (Ympäristöministeriö)
Oulunkaaren ympäristölautakunnan 26.11.2020 § 90 hyväksymä maksujen määräytymisperusteet.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan julkisesti kuuluttamalla ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti.

Maksut

Lupamaksu

Maksuissa noudatetaan Oulunkaaren ympäristölautakunnan 26.11.2020 § 90 hyväksymien ja 1.1.2021 voimaan tulleita maksuperusteita, joiden mukaan ympäristönsuojelulain liitteen 4 mukaista toimintaa koskevan ympäristöluvan käsittely eläinsuojatoiminnan osalta peritään mainitun taksan kohdan 32 a mukainen maksu.

Tämän luvan käsittelymaksu on 750€

Valvontamaksu

Lisäksi hakijan on maksettava kulloinkin voimassa olevan taksan mukainen valvontamaksu. Luvanvaraisen toiminnan valvontaohjelman mukaisen määräaikaistarkastuksen maksu on luvan myöntämisen hetkellä 400 € ja ympäristölupavelvollisen toiminnan vuosiraportin tarkastamisen maksu 355€ (Oulunkaaren ympäristölautakunta 24.2.2022 § 20).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valittaa saa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Valitusoikeus on myös Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä hankkeen tarkoittamalla alueella toimivalla sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen. Liitteenä valitusosoitus.

Ympäristöjohtajan päätösesitys:

Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.

Päätös

Ympäristölautakunta hyväksyi päätösesityksen yksimielisesti.

Valmistelija

Camilla Vihanta, vs. ympäristötarkastaja p. 040 637 6635

Vaasan hallinto-oikeus on pyytänyt Oulunkaaren ympäristölautakunnan lausuntoa Oulunkaaren ympäristölautakunnan ympäristölupapäätöksestä 29.09.2022, § 80 (Ympäristölupa, toiminnan olennainen muuttaminen, eläinsuoja, MTY Laakkonen, Korentokangas) tehdyn valituksen johdosta. Oulunkaaren ympäristölautakunta toimii Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena. Vastine pyydetään antamaan 2.2.2023 mennessä.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on jättänyt Oulunkaaren ympäristölautakunnan ympäristölupapäätöksestä 29.09.2022, § 80, (Ympäristölupa, toiminnan olennainen muuttaminen, eläinsuoja, MTY Laakkonen, Korentokangas, Pudasjärvi) valituksen Vaasan Hallinto-oikeudelle, jossa pyydetään päätöksen kumoamista.

Valmistelijan esitys

Oulunkaaren ympäristölautakunta lausuu seuraavaa:

Oulunkaaren ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan toimittaessa ympäristölupahakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti, eläinsuojan toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain, sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Ennalta arvioiden toiminnasta ei aiheudu kyseisellä sijoituspaikalla ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tai naapurussuhdelain 17 §:ssä mainittuja seurauksia, eikä sillä ole kaavallista estettä. Myöntämällä laajennetulle eläinsuojatoiminnalle uusi ympäristölupa, voidaan vähentää toiminnan ympäristö- ja terveyshaittavaikutuksia, sekä edistää pohjaveden suojelua tiukentamalla ja tarkentamalla lupamääräyksiä.

Oulunkaaren ympäristölautakunta perustelee näkemystään kommenteimalla Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristölupahakemuksesta antamaan valituksen perusteluihin seuraavilta osin.

Tilakeskus sijaitsee yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulla Korentokankaan pohjavesialueella (11 615 105A, luokka 1E), jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Pohjavesialue kuuluu laajaan saumaharjukompleksiin, joka Korentokankaan alueella kulkee itä-länsi suunnassa. Alueen selänne- ja välimerkkiosat sisältävät etupäässä kivistä ja hiekkaista soraa, sekä paikoin soraista hiekkaa. Selänne- ja välimerkkiosien reunaosissa hiekan joukossa esiintyy soraista välimerkkiosia. Lieveosien aines vaihtelee keskirakeisesta hiekasta hienoon hiekkaan. Pohjavettä purkautuu yleisesti reuna-alueiden soille ja Karhulammesta lähtevään virtaan. Pohjaveden päävirtaussuunta on länteen.

ELY-keskus viittaa valituksessaan kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeeseen (Ympäristöministeriön julkaisuja 2021:17), jossa todetaan, että ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskiellon mukaan jo riskin aiheuttaminen pohjaveden laadulle voi olla ympäristöluvan myöntämisen este. Vesienhoidon tavoitteiden mukaan pohjaveden hyvää määrällistä ja kemiallista tilaa ei saa heikentää. Käytännössä ympäristöhallinnossa on katsottu, että pohjavesialueille ei tulisi sijoittaa

uusia eläinsuojia tai lantaloita pohjaveden pilaamiskiellon noudattamiseksi. Myöskään merkittäviä eläinsuojien laajennuksia ei suositella tehtäväksi pohjavesialueille.

Eläinsuojan toimintaa on harjoitettu kyseisellä tilalla hakemuksen mukaan jo vuodesta 1990 lähtien. Eläinsuojan toimintaa ei voida katsoa uudeksi toiminnaksi. Kuten ELY-keskuskin valituksessaan toteaa, tilakeskuksen olemassa olevat lantalat ja virtsasäiliöt on tehty ympäristöluvan 21.1.2004 mukaisesti eikä niitä ole sen jälkeen lisätty. Oulunkaaren ympäristölautakunta toteaa, ettei tilan 1,59-kertaista eläinmäärän lisäystä voida katsoa merkittäväksi eläinsuojan laajennukseksi. Tila sijoittuu harvaan asutulle maa- ja metsätalous alueelle, jossa eläinsuojan toimintaa on harjoitettu jo kymmeniä vuosia. Tilan läheisyyteen sijoittuu vain yksi naapuri. Toiseksi lähin naapuri sijaitsee yli 500 metrin etäisyydellä. Lisäksi on katsottu, että eläinmäärä laajennuksesta huolimatta pysyy kohtuullisena, eikä sillä arvion mukaan ole riskiä pohjavedelle. Päinvastoin on katsottu, että myöntämällä laajennetulle eläinsuojatoiminnalle uusi ympäristölupa voidaan vähentää toiminnan ympäristö- ja terveyshaittavaikutuksia sekä edistää pohjaveden suojelua tiukentamalla ja tarkentamalla lupamääräyksiä.

ELY-keskus esittää valituksessaan, että hakemuksessa on tarkasteltu yleisesti pohjavesiolosuhteita ilman, että olisi tarkasteltu kyseisen toiminnan vaikutuksia pohjavesiin. ELY-keskus vastaa pohjavesien suojelun ohjauksesta ja valvonnasta. ELY-keskukselta on pyydetty 24.5.2022 lausunto ympäristölupahakemuksesta toiminnan sijoituessa vedenhankinnan kannalta tärkeälle (I-luokka) pohjavesialueelle. Lausunnossaan 24.8.2022 ELY-keskus ei ole ottanut kantaa, etteikö toiminnan vaikutuksia pohjaveteen olisi tarkasteltu. Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että mikäli hakemuksessa esitetyt tiedot pohjavedestä olisivat olleet puutteelliset, olisi ELY-keskuksen tullut lausua asiasta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen valituksen mukaan ympäristölupa on myönnetty, vaikka hakemuksessa ei ole esitetty tuotantorakennusten sijoittumista ja rakenteita eikä lannanlevityspeltoja sekä ajantasaisista asemapiirrosta ympäristölupaharkinnan tueksi. Asemapiirroksessa (20.8.2015) ei ole esitetty kaikkia eläinsuojarakennuksia. ELY-keskus toteaa, että hakemusasiakirjat tulisi olla ajantasaiset ja asianmukaiset ympäristölupaharkinnan lisäksi, jotta päätöstä pystyttäisiin valvomaan. Ajantasainen asemapiirros, jossa on esitetty kaikki eläinsuojarakennukset, on toimitettu Oulunkaaren ympäristöpalveluille 13.9.2022. Lisäksi hakemuksessa on esitetty lannanlevityspellot sekä tuotantorakenteiden sijoittuminen ja rakenteet.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen valituksen mukaan uudessa ympäristönsuojeluohjeessa (Ympäristöministeriön julkaisu 2021:17) todetaan eläinsuojan sijoittamisesta, että ilmoitusmenettelyn vähimmäisetäisyydet (eläinsuoja-asetus, liite 1) eivät sido ympäristölupamenettelyä, mutta niiden tiedot perustuvat viimeisimpään tutkittuun tietoon ja niissä on myös huomioitu eläinsuojissa käytettäviä tekniikoita ja niiden vaikutuksia etäisyyteen. Valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) liitteessä 1 on määritelty eläinsuojan, eläinsuojan laajennusosan ja lannan varastointiin tarkoitetun rakennuksen vähimmäisetäisyydet hajusta häiriintyvään kohteeseen. Taulukossa 1 esitetyt vähimmäisetäisyydet alkavat 100 metrillä. Lupakäytäntönä on ollut, ettei uusia toimintoja tai laajennuksia sijoiteta alle 100 metrin päähän häiriintyvään kohteeseen.

Kuten valituksessakin on todettu, Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, ettei valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) sido ympäristölupamenettelyä. Kotieläintalouden ympäristösuojeluohjeessa (2021:17) sanotaan, että ympäristölupamenettelyssä eläinsuojan sijoittaminen ratkaistaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Todettakoon, että lähin eläinsuoja hiehola sijaitsee 65 metrin etäisyydellä lähimmästä naapurista. Hieholaan on hakemuksen mukaan sijoitettuna vain kolme hiehoa. Ympäristölupapäätöksessä on käytetty tapauskohtaista harkintaa ja on katsottu, ettei kolme hiehoa 65 metrin etäisyydellä lähimmästä naapurista voi aiheuttaa kohtuutonta räsitystä, jos tilalla toimitaan ympäristöluvan ja lupamääräysten mukaisesti. Lisäksi Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo perusteettomana väittää, että lupakäytäntönä on ollut, ettei uusia toimintoja tai laajennuksia sijoiteta alle 100 metrin. Asiasta on käyty keskustelua ELY-keskuksen kanssa hakemuksen käsittelyn aikana, eikä ELY-keskuksella ollut esittää nykylainsäädännön mukaista ympäristölupaa tai hallinto-oikeuden päätöstä, johon väite perustuisi.

Ympäristölupapäätöksen lupamääräyksessä 10 on edellytetty lannan levitystä varten oltava vähintään 49,0 ha peltoa. Lupamääräyksessä 11 on sallittu lannan levittäminen keväisin pohjavesialueen muodostumisalueen ulkopuolelle. Muilta osin lupamääräyksessä on lannan ja virtsan levitys pohjavesialueelle kielletty. Lupamääräykset on laadittu ELY-keskuksen 24.8.2022 toimittaman lausunnon pohjalta. Valituksessaan ELY-keskus toteaa, että riittävän peltoalan hankkiminen pohjavesialueen ulkopuolelta olisi tullut edellyttää hakijalta ennen päätöksen antamista tai vähintään määrätä toimittamaan soveltuvasta ja riittävästä peltoalasta tiedot. Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, ettei hakijaa voida määrätä hankkimaan lisää peltoalaa lannan levitystä varten, ennen kuin lupapäätös on lainvoimainen. Mikäli lupapäätös saa lainvoiman, voidaan sen perusteella luvanhaltijaa vaatia toimittamaan tiedot riittävästä peltoalasta lupamääräyksien 10 ja 11 mukaisesti.

Näin ollen Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen valitus tulee hylätä ja lupapäätös asettaa lainvoimaiseksi.

Ympäristöjohtajan esitys Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan esityksen.

Päätös Ympäristölautakunta hyväksyi valmistelijan esityksen yksimielisesti.